

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Mfv.V.10.144/2023/6.

A tanács tagjai: Dr. Suba Ildikó a tanács elnöke

Dr. Tánczos Rita előadó bíró

Dr. Csesznok Judit Anna bíró

Dr. Puskás Péter bíró

Dr. Varga Edit bíró

A felperes: felperes neve

(felperes címe)

A felperes képviselője:

Dr. Mészáros Ottília pártfogó ügyvéd

(felperes képviselőjének címe)

Az alperes: alperes neve

(alperes címe)

Az alperes képviselője:

alperes képviselőjének neve

(alperes képviselőjének címe,

ügyintéző: Dr. Erdős Anett ügyvéd)

A per tárgya: munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményei

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

alperes

A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla

2.Mf.31.105/2023/10.

Az elsőfokú bíróság és határozatának száma:

Fővárosi Törvényszék

8.M.70.374/2022/31.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Ítéltábla 2.Mf.31.105/2023/10. számú jogerős ítéletét hatályában fenntartja;

a felperes pártfogó ügyvédi díjának viselésére a felülvizsgálati eljárásban teljes egészében az alperes köteles;

kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak az esedékesség napjáig – az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi számlájára – 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A több mint 1000 fő munkavállalót foglalkoztató alperesnél 2021-ben költséghatékonyság céljából megkezdődött egy központosítási folyamat, ami kihatott a bér-, és TB ügyintézéshez kapcsolódó feladatokra is. A felperes 2021. december 27-től keresőképtelen állományba került, s az ezt követő hónapokban folyamatosan eleget tett az ezzel összefüggő tájékoztatási kötelezettségének az alperes felé. A felperessel közel egyidejűleg név1 munkavállaló is keresőképtelen állományba került, így a korábban három fő által ellátott bér-, és TB ügyintézési feladatokat egyedül név2 végezte, akinek időnként a ... igazgatóság egyik munkatársa is besegített.

[2] A két munkavállaló tartós keresőképtelenségére tekintettel felmerült az igény további munkaerő alkalmazására a bér- és TB ügyintézői feladatok ellátására. A munkaerő kölcsönzésére vonatkozó munkáltatói kezdeményezés nem járt sikerrel, ezért 2022. első negyedévében az alperes arról döntött, hogy a bér- és TB ügyintéző munkakörre új munkavállalót alkalmaz. Az ezzel kapcsolatos interjúk 2022 márciusában megkezdődtek, majd az alperes 2022. május 2-án munkaviszonyt létesített név3-al.

[3] A ... és a ... a szervezeti átalakításra vonatkozó javaslatuk jóváhagyását kérték az alperes ...-tól. Ennek része volt, hogy a bér- és TB ügyintézés nem a ... igazgatóság részeként működik tovább, hanem a ... szervezethez kapcsolódva, közvetlenül a ... irányítása alatt. A szervezeti átalakításokkal kapcsolatos kezdeményezést a ... 2022. május 9-én engedélyezte és írta alá.

[4] 2022. május 10-én előre egyeztetett időpontban a felperes és név1 megbeszélést tartottak a munkáltató képviselőivel. Ennek egyik tárgya név1 munkaviszonyának megszüntetése volt, aki 2022. május 9-től, keresőképesse válásától már nem kívánt tovább munkát végezni az alperesnél. Megállapodtak abban, hogy a munkaviszonyát közös megegyezéssel szüntetik meg. Az alperes képviselői ekkor a felperesnek is felajánlották a munkaviszony közös megegyezéssel való megszüntetésének lehetőségét. A felperes nem fogadta el az ajánlatot, ezért számára átadták a munkaviszonya megszüntetésére vonatkozó alperesi felmondást.

[5] Ezt azzal indokolták, hogy az átszervezés a felperes státuszának és betöltött munkakörének a megszüntetését eredményezi, s a felperes képzettségének és képességeinek megfelelő másik üres munkakört pedig nem tudnak felajánlani a számára.

A felperes keresete, az alperes ellenkérelme

[6] A felperes a munkáltató intézkedését sérelmezve keresetet terjesztett elő, amelyben kérte, hogy munkaviszonyát a bíróság állítsa helyre és kötelezze az alperest a perköltség viselésére. Azt állította, hogy a felmondás indokolása nem volt valós, a munkáltató által röviddel a felmondása előtt alkalmazott munkavállaló az ő feladatait vette át. Érvelése szerint az átszervezésre azért került sor, hogy „megszabaduljanak tőle”, így az alperes rendeltetésellenesen, visszaélésszerűen gyakorolta felmondási jogát. Kifogásolta, hogy másik üres állashelyet nem ajánlottak fel a számára, illetve hogy a munkáltató intézkedése sértette az egyenlő bánásmód követelményét, mivel hosszas keresőképtelen állományára figyelemmel szüntették meg munkaviszonyát.

[7] Az alperes a kereset elutasítását és a felperes költségekben való marasztalását kérte. Arra hivatkozott, hogy a felmondás indokolása valós és okszerű volt. Állította, hogy az átalakítás a felperes munkakörét érintette, név3-t pedig a felmondást megelőzően alkalmazták. Vitatta, hogy eljárásával sértette az egyenlő bánásmód követelményét, illetve, hogy rendeltetésellenesen gyakorolta a felmondás jogát.

Az első- és másodfokú bíróság határozata

[8] Az elsőfokú bíróság elutasította a keresetet és kötelezte a felperest 127.500 forint perköltség megfizetésére azzal, hogy a pártfogó ügyvéd díját és a 21.000 forint eljárási illetéket az állam viseli. Megállapította, hogy az alperes nem rendelkezett információval arról, hogy a távollévő munkavállalók mikor térnek vissza. Az új munkavállaló alkalmazását az alperes már 2022. április 28-án bejelentette a NAV felé és 2022. május 2-án létesített vele munkaviszonyt. Nem tulajdonított jelentőséget az átszervezés és a felperes munkaviszonya megszűntetése, valamint az új munkavállaló alkalmazási időpontja egybeesésének.

[9] Kifejtette, hogy a jóváhagyott átalakítás, átszervezés megvalósult, ennek következtében a felperes munkakörébe tartozó feladatok megváltoztak és átkerültek a ... szervezeti egységhez. Az új munkavállaló feladatköréhez olyan részfeladatok is kapcsolódtak, amelyeket korábban a felperes nem látott el, így a két munkavállaló munkaköre csak részben volt azonos. Mindebből arra a következtetésre jutott, hogy a szervezeti átalakítás, illetve átszervezés ténylegesen megvalósult és az érintette a felperes munkakörét.

[10] A joggal való visszaélés körében megállapította, hogy a munkáltató nem tudott arról, hogy a keresőképtelen munkavállaló mikor gyógyul fel, a felperes munkaviszonyát pedig nem hosszú keresőképtelensége miatt szüntették meg. Álláspontja szerint az alperesnek az átszervezés során nem volt kötelezettsége a próbaidő hatálya alatt álló új munkavállaló munkaviszonyának megszűntetése.

[11] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és megállapította, hogy az alperes a 2022. május 10-én kelt felmondással jogellenesen szüntette meg a felperes munkaviszonyát. A felperes az elsőfokú és a fellebbezési eljárásban is 100%-ban pernyertes lett, ezért az őt képviselő pártfogó ügyvéd munkadíjának viselésére az alperest kötelezte. Kötelezte továbbá az alperest 447.789 forint elsőfokú és 36.768 forint fellebbezési eljárási illeték megfizetésére.

[12] A jogvita elbírálásánál figyelembe vette, hogy az új bérszámfejtési rendszer ellenére egy munkavállaló nem tudta ellátni a bér- és TB ügyintézésrel kapcsolatos feladatokat, így új munkavállaló alkalmazásáról döntöttek. Miután felvették név3-t, ugyanabban a munkakörben 4 fő volt állományban, akik közül ketten keresőképtelenek voltak. Kifejtette, hogy a bírói gyakorlat értelmében a végrehajtott létszámcsökkentés ellenére jogellenes a felmondás, amennyiben a munkáltató az érintett munkavállaló munkakörében új munkavállalót foglalkoztat. Utalt a Legfelsőbb Bíróság Mfv.II.10.474/2006/3. számú ítéletében kifejtettekre, miszerint nem hivatkozhat létszámcsökkentésre a munkáltató, amennyiben a felmondást megelőző egy hónapon belül új munkavállalót foglalkoztat, ugyanis nem hagyható figyelmen kívül a munkaviszony megszüntetését megelőző, illetve azt követő munkaerő-mozgás, amit a felmondás okszerűsége körében kell értékelni.

[13] Megállapította, hogy az alperes úgy szüntette meg a felperes munkaviszonyát a szervezet optimalizálására, a munkaköre megszüntetésére hivatkozva, hogy a bér- és TB ügyintéző munkakört valójában nem szüntette meg, csupán átnevezte és más felettes irányítása alá helyezte. név3 minimális eltéréssel ugyanazokat a feladatokat látta el, mint a felperes, ezért a felmondás nem volt okszerű.

[14] A joggal való visszaélés körében azt vizsgálta, hogy volt-e összefüggés a felperes keresőképtelensége és jogviszonya megszüntetése között. Megállapítása szerint tanú1 és tanú2 tanúvallomása egyértelműen azt támasztotta alá, hogy a felperes munkaviszonya megszüntetésére keresőképtelensége miatt került sor, így az alperes felmondási jogával visszaélve járt el. A tartósan távollévő, illetve a munkavégzésben átmenetileg akadályozott munkavállaló esetén lehetőség lett volna a kieső munkaerő határozott idejű munkaviszonyban történő pótlására. Az, hogy az alperes a munkaszervezés nehézségeit akként oldotta meg, hogy a keresőképtelen felperes és munkatársa helyére új munkavállalót alkalmazott, míg a keresőképtelen felperes munkaviszonyát megszüntette, még abban az esetben is sértené az munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 7. § (1) bekezdését, amennyiben a felperes bér- és TB ügyintézői munkakörét bizonyítottnan megszüntette volna.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[15] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyet az erre nyitva álló határidőben módosított. A módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt felülvizsgálati kérelemében azt kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül, a felperes keresetét utasítsa el és marasztalja a felperest az elsőfokú, másodfokú és felülvizsgálati eljárással kapcsolatban felmerült perköltségben. Érvelése szerint a jogerős ítélet sérti a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvényt (a továbbiakban: Pp.) 279. § (1) bekezdését, továbbá az Mt. 64. § (2) bekezdését és 66. § (2) bekezdését.

[16] Sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság a döntésénél nem volt figyelemmel arra a tényre, hogy az alperesnél 2022. január 1-jét követően a korábban lezajlott központosítási folyamat és informatikai fejlesztés miatt változtatásokra volt szükség, amely a bér és TB területet is érintette. Az átszervezés jóváhagyásakor nem volt információja arról, hogy a felperes, illetve név1 keresőképtelensége meddig áll fenn. Állítása szerint iratellenes a

másodfokú bíróság azon megállapítása, hogy név3-t a felperes helyett vette fel, mivel munkaviszonyát korábbi időpontban, 2022. május 2-án létesítette és annak célja a másik munkavállaló tehermentesítése és a folyamatos munkavégzés garantálása volt.

[17] Előadta, hogy a felperes munkakörébe tartozó feladatok megváltoztak és a ... szervezethez kerültek olyan részfeladatok, amelyeket korábban a felperes látott el. Kifejtette, hogy a végrehajtott átszervezés létszámcsoökkentéssel járt, amelynek eredményeként a 4 fő bér- és TB ügyintézői létszám 2 főre csökkent. Hivatkozott a Kúria Mfv.I.10.358/2017/4. számú határozatára, amely szerint átszervezés esetén a munkáltató mérlegelési jogkörébe tartozik annak eldöntése, hogy a megváltozott szervezetben kivel láttatja el a feladatokat. Azt pedig a bíróságok nem vizsgálhatták, hogy az átszervezés indokolt volt-e.

[18] Állította, hogy az átszervezéssel nem kívánta megszüntetni a bér- és TB ügyintézői munkakört, csupán az volt a célja, hogy a terület működését a megváltozott feltételekhez igazítsa, ezért úgy határozott, hogy a végrehajtott fejlesztésekre és a szervezeten belüli átalakításokra tekintettel a bér- és TB területtel összefüggő feladatok a korábbi 4 fő helyett 2 fővel is elláthatóak. Előadta, hogy az átszervezés egyik formája, a létszámcsoökkentés megvalósult, az pedig nem volt vizsgálható a kialakult gyakorlat szerint, hogy miért a felperes munkaviszonyát szüntette meg az alperes.

[19] A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet hatályában tartsa fenn, valamint kötelezze az alperest a pártfogó ügyvédi munkadíj megfizetésére. Állította, hogy munkájára továbbra is szükség volt, mivel 1 fő csak nehézségek árán tudta ellátni a bér- és TB ügyintézési feladatokat. név3 új munkavállaló munkaköri leírása szó szerint megegyezett az ő munkaköri leírásával, azt csupán egyetlen ponttal egészítették ki. Vitatta, hogy a munkaköre megszűnt, arra csupán az átszervezés előtt egy héttel egy másik munkavállalót vettek fel.

A Kúria döntése és jogi indokai

[20] Az alperes felülvizsgálati kérelme nem megalapozott.

[21] A Pp. 406. § (1) bekezdése szerint a jogerős ítélet vagy az ügy érdemében hozott jogerős végzés felülvizsgálatát a Kúriától az ügy érdemére kiható jogszabálysértésre, illetve a Kúria közzétett határozataitól jogkérdésben való eltérésre hivatkozással a fél, valamint a rendelkezés rá vonatkozó része ellen az kérheti, akire az ítélet rendelkezést tartalmaz. A Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a Kúria a felülvizsgálat során a felülvizsgálati és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között, az ott megjelölt szabályok tekintetében vizsgálja a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát. A Pp. 413. § (1) bekezdés a) és b) pontja rögzíti, hogy a felülvizsgálati kérelemnek a beadványokra vonatkozó általános szabályok mellett tartalmaznia kell a felülvizsgálni kívánt ítélet számát, a jogszabálysértés pontos megnevezésével, a jogszabályhely megjelölésével azt az eljárási, illetve anyagi jogi szabálysértést, amely kihatott az ügy érdemi eldöntésére, valamint annak indokait, hogy a fél az új határozat hozatalát vagy a határozat hatályon kívül helyezését milyen okból kívánja.

[22] Az eljárásjogi tárgyú elvi iránymutatásoknak az új Pp. hatálybalépése folytán történő felülvizsgálatáról szóló 1/2017. Polgári jogegységi határozat folytán a Pp. alkalmazása körében megfelelően irányadó, a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK vélemény, amelynek 3. pontja értelmében a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az erre vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti.

[23] Az alperes az úgynevezett egységes szerkezetbe foglalt irányadó felülvizsgálati kérelmében megsértett jogszabályhelyként az Mt. 64. § (2) bekezdését és Mt. 66. § (2) bekezdését, továbbá a Pp. 279. § (1) bekezdését jelölte meg, nem hivatkozott azonban az Mt. 7. § (1) bekezdésének megsértésére. A felmondás indokának valóságát és okszerűségét az Mt. 64. § (2) bekezdése szerint az alperesnek kellett igazolnia. A több évtizedes bírói gyakorlat szerint a bíróság a munkáltató felmondása miatt indult munkaügyi vitában abban az esetben is megállapítja a munkaviszony megszüntetésének jogellenességét, ha a munkáltató felmondásának indoka megfelel ugyan a valóságnak, de nem okszerű. A tényeknek megfelelő felmondási indok okszerűségéből lehet ugyanis megállapítani azt, hogy az adott esetben a munkavállaló munkájára a munkáltatónál a felhozott indokok következtében valóban nincs szükség, az okszerűsége teszi megalapozottá azt a munkáltatói nyilatkozatot, amelynek célja a munkaviszony megszüntetése. Nem elegendő tehát a munkáltatói felmondáshoz az az egyébként tényszerűen fennálló indok, amelyből elfogadhatóan nem lehet arra következtetni, hogy miatta a munkavállaló munkájára a továbbiakban a munkáltatónál nincs szükség (LB MK.95. számú állásfoglalás I.a. pont).

[24] A másodfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alperes úgy szüntette meg a felperes munkaviszonyát a szervezet optimalizálására hivatkozva, hogy valójában a bér- és TB ügyintéző munkakört nem szüntette meg és a felperes jogviszonya megszüntetésével közel egyidőben új munkavállalót alkalmazott. Megállapítása szerint mindez kihatott a felmondás okszerűségére, de ezt a körülményt a joggal való visszaélés körében is értékelte. Ítéletében megállapította, hogy a becsatolt okirati bizonyítékok és az események időbeli sorrendje, valamint a tanúk vallomása azt támasztotta alá, hogy a felperes munkaviszonya megszüntetésére keresőképtelensége miatt került sor, figyelemmel arra, hogy akadályozva volt a munka végzésében, s mindez joggal való visszaélést eredményezett.

[25] Helytálló az a megállapítás, hogy a munkáltató átszervezést hajtott végre, a felperes által is ellátott bér- és TB ügyintézői feladatok más szervezeti egységhez, más személy irányítása alá kerültek. A felperes munkaviszonya megszüntetése időpontjában három olyan munkavállaló állt az alperes alkalmazásában, akik ilyen feladatot láttak el, név1 munkaviszonyát pedig közvetlenül a felperes munkaviszonya megszüntetését megelőzően szüntették meg közös megegyezéssel. A munkáltató tehát úgy hajtotta végre a szervezeti átalakítást, hogy a felperes munkaviszonya megszüntetése előtt pár nappal ugyanolyan jellegű tevékenységre „a felperes munkaerejének pótlására” új munkavállalót alkalmazott. Ennek megfelelően a Kúria álláspontja szerint a felmondásban megjelölt indok valós és okszerű volt ugyan, mivel további egy bér- és TB ügyintézői munkakör megszüntetése megtörtént, de az események sorrendiségét és összességét értékelve a másodfokú bíróság azt állapította meg,

hogy a munkáltató a jogviszony megszüntetésével kapcsolatos jogosultságát jogával visszaélve gyakorolta. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében megsértett jogszabályi rendelkezését nem jelölte meg az Mt. 7. § (1) bekezdését, így a Kúria a fentebb kifejtettek alapján a jogerős ítéletnek a joggal való visszaélés megvalósulására vonatkozó megállapításait nem vizsgálhatta.

[26] A felperes felülvizsgálati kérelmében kifogásolta azt is, hogy állítása szerint a bíróságok jogkérdésben eltértek a Kúriának a Bírósági Határozatok Gyűjteményében (a továbbiakban: BHGY) közzétett Mfv.I.10.358/2017/4., illetve Mfv.I.10.060/2013/4. számú ítéletétől. A Kúriának annak megítéléséhez, hogy mikor áll fenn az ügyek (bírói döntések) közötti jogkérdésben való eltérés, mindig esetről esetre kell vizsgálni a megjelölt határozatokat, az eltérés ugyanis nem ténybeli azonosságot, hanem azonos jogkérdést feltételezve az adott ügyben alkalmazott jogszabály eltérő értelmezését jelenti. Ennek megítélése során szigorúan kell venni az összehasonlított bírói döntésekben az alkalmazott anyagi jogszabály egyezőségét (hatály, normatartalom) és a jogértelmezés szempontjából releváns tények lényegi hasonlóságát.

[27] Megállapítható, hogy az Mfv.I.10.358/2017/4. számú ítéletben a kiválasztás szempontjaival összefüggésben a felperesek nem hivatkoztak rendeltetésellenes joggyakorlásra, az Mfv.I.10.060/2013/4. számú ügyben pedig az eljáró bíróságok arra a következtetésre jutottak, hogy ilyen magatartás az alperes részéről nem volt megállapítható. Ennek megfelelően ügyazonosság hiányában nem volt megállapítható, hogy az eljáró bíróságok jogkérdésben eltértek a Kúria korábban közzétett határozataitól.

[28] A perbeli esetben nem történt olyan eljárásjogi szabálysértés, amire figyelemmel a jogerős ítéletet hatályon kívül kellett volna helyezni. A bizonyítékok nyilvánvalóan okszerűtlen mérlegelésének hiányában felülmérlegelésre nem volt lehetőség (Mfv.VIII.10.108/2022/6.). Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[29] A felülvizsgálati kérelem nem vezetett eredményre, ezért a Kúria a Pp. 101. § (3) bekezdése alapján a felperes pártfogó ügyvédi díjának viselésére a felülvizsgálati eljárásban az alperest kötelezte. Mivel a per tárgyi költségfeljegyzéses volt, a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a Pp. 101. § (1) bekezdésére, illetve 102. § (1) bekezdésére figyelemmel köteles megfizetni az alperes.

[30] A Kúria tájékoztatja az alperest, hogy a terhére megállapított meg nem fizetett illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell megfizetnie és a megfizetés során közleményként fel kell tüntetnie: a Kúria megnevezését, a Kúria jelen határozatának számát, és a fizetésre kötelezett alperes adóazonosító számát.

[31] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján megfelelően alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdés a) pontja szerint – az alperes kérelmére – tárgyaláson bírálta el.

[32] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

Budapest, 2024. március 20.

Dr. Suba Ildikó s.k. a tanács elnöke, Dr. Tanczos Rita s.k. előadó bíró, Dr. Csesznok Judit Anna s.k. bíró, Dr. Suba Ildikó s.k. a tanács elnöke az aláírásban akadályoztatott Dr. Puskás Péter bíró helyett, Dr. Varga Edit s.k. bíró